

За дослідження печінки спостерігали холангіт, ознаки жирової дистрофії гепатоцитів. Виявили порушення кровообігу з проявом гіперемії, різким розширенням і тромбозом кровоносних судин, діapedезом еритроцитів. У деяких препаратах печінки – геморагічне просочення паренхіми. Крововиливи супроводжувались значним відкладанням пігменту гемосидерину.

В лімфатичних вузлах спостерігали гіперемію кровоносних судин, з проліферацією елементів стінки, атрофію фолікулів із заміщенням їх сполучною тканиною. У просвіті деяких кровоносних судин відзначали наявність сіточки фібрину, що характерно для процесу тромбоутворення. Також в більшості випадків у лімфатичних вузлах відмічали яскраво виражений продуктивний лімфаденіт з утворенням клітинного інфільтрату в синусах та розмноження клітин ретикулярного типу, наявність плазматичних клітин і розростання молоді сполучної тканини, за типом грануляційної.

Таким чином, аналізуючи патоморфологічні зміни, необхідно вказати, що в організмі тварин виявлений комплекс патологічних процесів, які характеризуються проявом розладів кровообігу, дистрофічних та запальних процесів, що і є характерним для цирковірусної інфекції свиней.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Хамитов М.Р. Комплекс патоморфологических изменений при цирковиральной инфекции у свиней разного возраста в ОАО "Полевское" / М.Р. Хамитов, Л.И. Дроздова // Современные научно-практические достижения в ветеринарии: Сборник статей Международной научно-практической конференции. Вып. 2. – Киров: Вятская ГСХА, 2011. – С.94-96.

2. Хамитов М.Р. Морфология цирковиральной инфекции свиней /М.Р. Хамитов // Современные проблемы анатомии, гистологии и эмбриологии животных: сборник трудов Всероссийской интернет-конференции. Казань: Изд-во "Казанский университет", 2012. – С.126-128.

3. Крысенко, Ю.Г. Патоморфологические изменения на ранних стадиях цирковиральной инфекции свиней / Ю.Г. Крысенко, Ю.Г. Васильев, Е.И. Трошин, Д.С. Берестов // Научный потенциал - современному АПК: материалы Всероссийской научно-практ. конф. - Ижевск: ИжГСХА, 2009. - С. 95-101.

4. Инфекционная патология животных: в 2 т./Под ред. А.Я.Смуйленко, Б.В. Соловьева, Е.А. Непоклонова, Е.С. Воронина.- М.: ИКЦ «Академкнига», 2006. – Т.1. – 2006. – С.886-888.

5. Матеріали П. Бенсон, США. Цирковірусна інфекція свиней – актуальна проблема свинарства // Ветеринарна практика. – 2006. – №3. – с. 36-39.

УДК 619:614.31:638.1

ЛЯСОТА В.П., д-р вет. наук,

БОГАТКО Н.М., БУКАЛОВА Н.В., кандидати вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

САНІТАРНО-ГІГІЄНІЧНА ЕКСПЕРТИЗА МЕДУ – ЗАПОРУКА ЯКОСТІ ТА ЙОГО БЕЗПЕЧНОСТІ

На основі науково-практичних досліджень встановлено, що мед рапсовий (монофлорний) за органолептичними, фізико-хімічними показниками та визначенням фальсифікації відповідав

вимогам національного стандарту ДСТУ 4497:2005 «Мед натуральний. Технічні умови» - та придатний для вживання в якості харчового продукту.

В результаті визначення якості та безпечності меду гречаного (поліфлорний) були установлені відхилення від санітарно-гігієнічних вимог за показниками механічної забрудненості, діастазного числа та присутності природної медової пади, а тому мед не відповідає вимогам національного стандарту ДСТУ 4497:2005 і вважається умовно придатним для харчування людини

При визначенні якості та безпечності меду соняшникового (поліфлорний) установлено, що відхилень від більшості санітарно-гігієнічних вимог не виявлено, але мед забруднений механічними небажаними домішками - волосся, а тому не відповідає вимогам ДСТУ 4497:2005 і підлягає бракуванню.

Вперше для експресного визначення санітарної оцінки якості меду застосовано рефрактометр *ROCKET-PAL-3* (Польща). Що надає можливість визначити масову частку сухої речовини із подальшим вирахуванням масової частки води та його фальсифікації.

Ключові слова: мед, органолептичні, фізико-хімічні, фальсифікація, національний стандарт, експрес визначення, рефрактометр, безпечність.

Мед - це цінний харчовий продукт, який отримують в результаті переробки медоносними бджолами нектару квітів або медової пади, що представляє собою солодку ароматичну речовину або закристалізовану масу. Мед містить сахарозу, фруктозу, глюкозу, мінеральні речовини, органічні кислоти, вітаміни, ферменти, ароматичні речовини та антимікробні сполуки, має дієтичні й лікувальні властивості [1, 2].

Україна бере участь у міжнародному співробітництві в галузі бджільництва на базі багатосторонніх і двосторонніх угод. Участь України у міжнародному співробітництві в галузі бджільництва здійснюється в порядку, встановленому законодавством України, шляхом проведення спільних наукових досліджень, розроблення та реалізація міжнародних програм тощо [1–5].

Державне регулювання в галузі бджільництва здійснюється шляхом встановлення відповідних стандартів, норм і правил, в організації та забезпеченні контролю за якістю та безпекою продуктів бджільництва. З метою запобігання захворюванням бджіл та додержання ветеринарно-санітарних норм і правил у галузі бджільництва здійснюється державний ветеринарно-санітарний контроль у порядку, визначеному Законом України «Про ветеринарну медицину» [6–10].

Метою досліджень було проведення ветеринарно-санітарної експертизи меду різного гатунку.

Методи дослідження - аналітичні, органолептичні, хімічні, біохімічні, фізичні, ветеринарно-санітарні та варіаційно-статистичні.

Установлено, що мед рапсовий (монофлорний) за органолептичними, фізико-хімічними показниками та визначенням фальсифікації відповідав вимогам національного стандарту ДСТУ 4497:2005 «Мед натуральний. Технічні умови» та придатний для вживання в якості харчового продукту.

У результаті визначення якості та безпечності меду гречаного (поліфлорний) були установлені відхилення від санітарно-гігієнічних вимог за показниками механічної забрудненості, діастазного числа та присутності природної медової пади, а тому мед не відповідає вимогам ДСТУ 4497:2005 і вважається умовно придатним для харчування людини.

При визначенні якості та безпечності меду соняшникового (поліфлорний) установлено, що відхилень від більшості санітарно-гігієнічних вимог не виявлено,

але мед забруднений механічними неприродними домішками - волосся, а тому не відповідає вимогам ДСТУ 4497:2005 і підлягає бракуванню.

Вперше для експресного визначення санітарної оцінки якості меду застосовано рефрактометр *ROCKET-PAL-3* (Польща). Що надає можливість визначити масову частку сухої речовини із подальшим вирахуванням масової частки води та його фальсифікації.

Пропозиції виробництву. При санітарно-гігієнічному контролі якості, безпечності та фальсифікації меду користуватися вимогами національного стандарту ДСТУ 4497:2005 «Мед натуральний. Технічні умови».

Для експресного визначення якості, безпечності та фальсифікації меду рекомендується використання рефрактометра *ROCKET-PAL-3* (Польща). Що надає можливість визначити масову частку сухої речовини із подальшим вирахуванням масової частки води та його фальсифікації.

Для санітарної експертизи меду виробникам рекомендуються методичні рекомендації «Застосування експресного визначення санітарної оцінки якості меду рефрактометром *ROCKET-PAL-3* (Польща)», затверджених Вченою радою факультету ветеринарної медицини Білоцерківського національного університету, протокол № 5 від 7 грудня 2017 року.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Закон України «Про ветеринарну медицину» Затв. №2775-III від 15.11.2001 року (внесено зміни від 16.11. 2006 р за № 361-V).
2. Закон України «Про безпечність та якість харчових продуктів» №771 /97 ВР (23.12.97 р.) та №191-V від 24.10.2002 р. (В редакції Закону № 2809- IV від 06.09.2005 р.).
3. Закон України «Про бджільництво». Затв. 22.02. 2000 р. № 1492-III.
4. Регулювання Ради ЄС № 797/2004 від 26.04. 2004 р. Про міри поліпшення загальних умов для виробництва і маркетингу продуктів бджільництва.
5. Регулювання Комісії ЄС № 917/2004 від 29.04. 2004 р. про детальні правила виконання Регулювання Ради ЄС № 797/2004, про дії в області бджільництва.
6. Проект Правил ветеринарно-санітарної експертизи меду та продуктів бджільництва.
7. Правила видачі ветеринарних документів на вантажі, що підлягають обов'язковому ветеринарному контролю. Наказ № 32 від 19.04. 2005 р.
8. ДСТУ 2154-2003 Бджільництво. Терміни та визначення понять.
9. ДСТУ 2296-93 Знак відповідності. Форма, розміри, технічні вимоги та правила застосування.
10. ДСТУ 3127-95 Обніжжя бджолине (пиллок квітковий) та його суміші. Технічні умови.

УДК 006.015.5/.8:638.16

ХІЦЬКА О.А., канд. вет. наук

o.hitska@gmail.com

Білоцерківський національний аграрний університет

АНАЛІЗ ВІДПОВІДНОСТІ ПОКАЗНИКІВ ЯКОСТІ ВІТЧИЗНЯНОГО МЕДУ МІЖНАРОДНИМ ВИМОГАМ

Середній показник масової частки води становив у меді з білої акації – 15,4 %, гречаному – 18,0, соняшниковому – 20,0 та липовому – 18,8 %. Кислотність меду з білої акації склала 37,0 мекв.НаОН/кг, гречаного – 38,5, соняшникового – 37,3 та липового – 18,8